

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

MAYIS 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

 Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

MAYIS 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

EK Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ MAYIS 2019

Hazırlayan: Ekin Sakin
Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği
Yayın Tarihi: Haziran 2019
Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt
Tasarım Uygulama: Ceket Medya
Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ MAYIS 2019

MAYIS AYI TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

Türkiye’de ve Dünya’da Enerji Politikası, Politik Demeçler, Termik Karşıtı Mücadeleler, Kararlar ve İzin Süreçleri, Kazalar, Kirlilik ve Etkiler başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Mayıs ayında yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE VE DÜNYA’DA ENERJİ POLİTİKASI

İlgin Elektrik, kömür sahası hazırlığı için sözleşme yaptı¹

Konya İlgin Elektrik, İlgin’daki kömür sahasının işletmeye hazırlanması için Nasıroğlu Madencilik ile sözleşme yaptı. Sözleşme yapılan sahada kömür üretimine 2019 yılında başlanması planlıyor.

Maden sahasına pasa dökümü için MAPEG görüşü gerekmeyecek²

Maden sahalarında pasa döküm alanı izin taleplerinde, alanın pasa döküm alanı olarak kullanılabilmesine dair daha önce alınması zorunlu olan Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG) görüşüne; madencilik faaliyetleri sırasında zorunlu olarak ihtiyaç duyulan altyapı tesisleri için talep edilen alanlarda, bundan böyle gerek olmayacak.

Çan 2 Termik Santrali 50 günde 55,7 milyon lira kar etti³

Odaş Elektrik Üretim Sanayi Ticaret AŞ’ye ait Çan 2 Termik Santrali, Ramp-Up sürecinin sona erdiği 31 Mart 2019 tarihinden, 21 Mayıs 2019 tarihine kadarki süre içinde 55.700.000 TL operasyonel kar elde etti. Odaş Elektrik’ten yapılan açıklamada, Çan-2 Termik Santral yatırımının beklenen süreçten geç dev-

1 <https://www.enerjigunlugu.net/ilgin-elektrik-komur-sahasi-hazirligi-icin-sozlesme-yapti-32293h.htm>

2 <https://www.enerjigunlugu.net/maden-sahasina-pasa-dokumu-icin-mapeg-gorusu-gerekmeyecek-32556h.htm>

3 <https://www.enerjigunlugu.net/can-2-termik-santrali-50-gunde-557-milyon-lira-kar-etti-32549h.htm>

reye alınması ve devreye aldıktan sonra Ramp-Up periyodunun da etkisiyle Çan-2 Termik Santrali'nin operasyonel kar etkilerinin ilk defa 2019 yılı ikinci çeyrek itibariyle etkisini gösterdiği belirtildi. Buna göre Ramp-Up süreci 24 Mart 2019 tarihi itibariyle tamamlanan Santral, planlanan şekilde stabil üretim sürecine girdi ve 01 Nisan 2019 ile 21 Mayıs 2019 tarihleri arasında %75 kapasite kullanım oranı ile çalışarak brüt 300.761 MWh elektrik üretimi gerçekleştirdi.

MAPEG 29 maden şirketine 35,8 milyon lira para cezası kesti⁴

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG), yurdun birçok bölgesindeki denetim çalışmalarında kusurları ve eksiklikleri bulunan 29 maden şirketine toplam 35.776.551,95 lira para cezası kesti.

500 adet maden sahası aramaya açılacak⁵

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, hukuki durumları sona eren 500 adet maden sahasını, ihale yoluyla aramalara açacak. Resmi Gazete ilanına göre; ilgili sahalara, en az 15 gün süreyle <https://www.mapeg.gov.tr> adresinde ilan edilecek.

Termik santrallerde Mart'ta 7.14 milyon ton kömür yakıldı⁶

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Ocak'ta termik santrallerde yakılan kömürün 1 milyon 603 bin tonunu taşkömürü, 5 milyon 540 bin tonun da linyit oluşturdu.

TÜİK verilerine göre; "Katı yakıtların Mart ayı toplam satılabilir üretim miktarlarına göre taşkömürü 108 bin 398 ton, linyit 6 milyon 284 bin 245 ton ve taşkömürü koku 385 bin 817 ton, teslimat miktarları ise taşkömüründe 2 milyon 791 bin 516 ton, linyitte 6 milyon 212 bin 659 ton ve taşkömürü kokuda da 444 bin 256 ton oldu.

Reuters:Türkiye 13 milyar dolarlık ödenemeyen enerji borçları için bankalara baskı yapıyor⁷

Türkiye'nin, enerji sektörünün 13 milyar doları bulan ödenemeyen borçlarını kurtarmayı planladığı iddia edildi. Reuters ajansı haberini, bankacı, yatırımcı, danışman ve şirket yöneticisi olan kaynaklarına dayandırdı. Habere göre, enerji şirketlerinin kâra geçmesi için tek yolun elektrik zammı olduğunu düşünen bankalar ise hükümeti buna ikna etmeye çalışıyor.

Ulaşım da Enerji Verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Yönetmelik Yayımlandı⁸

Yayımlanan yönetmelik, ulaşımda enerji verimliliğinin artırılması amacıyla; motorlu araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesini, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesini, çevreci alternatif yakıt kullanımının teşvik edilmesini, hava kirleticileri ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasını, toplu taşımacılığın yaygınlaştırılmasını, akıllı ulaşım sistemlerinin etkin uygulanmasını, sürdürülebilir şekilde ulaşım altyapılarının iyileştirilmesini ve kentsel ulaşım planlarının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları kapsıyor.

4 <https://www.enerjigunlugu.net/mapeg-29-maden-sirketine-358-milyon-lira-para-cezasi-kesti-32390h.htm>

5 <https://www.ensonhaber.com/500-adet-maden-sahasini-aramaya-acilacak.html>

6 <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/istanbul/merkez/termik-santrallerde-martta-714-milyon-ton-komur-yakildi-1001957>

7 <https://www.gazeteduvar.com.tr/ekonomi/2019/05/13/reuters-turkiye-13-milyar-dolarlik-odenemeyen-enerji-borclari-icin-bankalara-baski-yapiyor/?fbclid=IwAR0UCanv8scBHW315eY672iJG5Rs9YLJgaFlyJW29XEuxmZkRkam5hV-iA>

8 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/05/20190502-5.htm>

“Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği” yayımlandı⁹

12 Mayıs günlü 30772 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yönetmeliğin¹⁰ amaçları, elektrik piyasasında, tüketicilerin elektrik ihtiyaçlarını tüketim noktasına en yakın kendi üretim tesisinden karşılaması, arz güvenliğinin sağlanmasında küçük ölçekli üretim tesislerinin ülke ekonomisine kazandırılması ve küçük ölçekli üretim kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması ile elektrik şebekesinde meydana gelen kayıp miktarlarının düşürülmesi amacıyla lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğü olmaksızın, elektrik enerjisi üretebilecek, gerçek veya tüzel kişilere uygulanacak usul ve esasların belirlenmesi olarak ifade edildi. Yönetmeliğe göre, lisanssız üretim yapan gerçek ve tüzel kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılamak için üretim yapmaları esas olacak. Elektrik enerjisinin, üretim tesisleriyle aynı yerde kurulu tüketim tesisinde tüketilemeyen miktarı, aynı dağıtım bölgesinde olması şartıyla aynı kişiye ait başka bir tesiste tüketilebilecek.

İran nükleer anlaşmasıyla ilgili durum ABD’nin sorumsuzca tutumundan kaynaklanıyor¹¹

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, Ortak Kapsamlı Eylem Planı (JCPOA) olarak da bilinen, İran ve P5+1 ülkeleri arasında imzalanan ancak Washington’un çekildiği nükleer anlaşmayla ilgili durumun ABD’nin sorumsuzca tutumundan kaynaklandığını söyledi.

Çin kömür ve çelikte yeniden yapılandırmaya gidiyor¹²

Çin, güvenliği arttırmak ve hava kirliliğini azaltmak için bu yıl çelik, kömür ve kömürlü elektrik üretimi sektörlerinde birleşme ve yeniden yapılandırmaları destekleyecek. Çin Ulusal Kalkınma ve Reform Komisyonu güvenliği arttırmak ve kirliliği düşürmek için küçük kömür madenlerinin kapanmasını hızlandıracak. Bu çerçevede NDRC, güvenliği arttırmak ve hava kirliliğini azaltmak için 2021’e kadar küçük kömür madenlerinin sayısını 800’ün altına çekmeyi planlıyor.

Çin, “Yeşil” Kuşak ve Yolu Teşvik Ediyor, Ancak Kömür Yatırımını Destekliyor¹³

Çin Çevre Bakanlığı, ortak ülkelerdeki Çin yatırımlarını teşvik etmek amacıyla, Pekin’deki liderler zirvesinin bir parçası olarak “Yeşil Kuşak ve Yol” etkinliğine ev sahipliği yaptı.

Başkan Xi Jinping’in resmi ilerleme raporuna göre: “Kuşak ve Yol İnisiyatifi, yeşil kalkınma vizyonunu, yaşam tarzını ve yeşil, düşük karbonlu, döngüsel ve sürdürülebilir iş yapma biçimi vizyonunu sürdürüyor. Girişim, çevre koruma konusundaki işbirliğini güçlendirmeyi ve çevresel riskleri etkisiz hale getirmeyi taahhüt ediyor.”

Ancak, Çin’in yurtdışındaki enerji yatırımları, kömürü desteklemeye devam ederek küresel karbon bütçesini tehdit ediyor.

BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, zirveye katılmadan önce düzenlediği basın toplantısında girişimin “yeşillendirilmesinin” uluslararası iklim hedeflerine ulaşmak için önemli olduğunu söylerken “sürdürülebilir kalkınma, yenilenebilir enerji ve geleceğe saygılı altyapı yatırımları için çok fazla yatırıma ihtiyacımız var” diye konuştu.

9 <http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/elektrik-piyasasinda-lisanssiz-elektrik-uretim-yonetmeliyi-yayimlandi-41211251>

10 <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/05/20190512-1.htm>

11 <https://tr.sputniknews.com/rusya/201905081038986300-lavrov-iran-nukleer-anlasmasiyla-ilgili-durum-abdnin-sorumsuzca-tutumundan-kaynaklaniyor/>

12 <https://www.enerjigunlugu.net/cin-komur-ve-celikte-yeniden-yapilandirmaya-gidiyor-32325h.htm>

13 <https://www.iklimhaber.org/cin-yesil-kusak-ve-yolu-tesvik-ediyor-ancak-komur-yatirimini-destekliyor/>

Çin'den kömüre ulaşım desteği¹⁴

Dünyanın en kirli havasının solunduğu yerlerden biri olan Çin, kömür kullanımının yarattığı kirliliği biraz olsun önleyebilmek için ulaşım desteğine yöneliyor. Xinhua haber ajansı Çin'in kuzeyindeki Shanxi Eyaleti'nin bir belgesine dayandırdığı habere göre, Eyalet'teki tüm kilit kömür madenleri, 2020 yılına kadar tahsisli demiryolu hattına bağlanacak. Habere göre hedef, Shanxi'de en az % 80 kömür ve kok kömürü nakliyesini gerçekleştirmek. Böylelikle emisyonun düşürülmesine katkı sağlanacağı düşünülüyor.

Avustralya'dan 700 milyon dolarlık kömür projesine onay¹⁵

Avustralya'nın Queensland eyaleti yönetimi, gelecek yıl inşaatına başlanacak 1 milyar Avustralya Doları (700 milyon USD) yatırım değerindeki koklaşabilir kömür madenini onayladığını açıkladı.

Moğolistan başkentinde kömürü yasakladı¹⁶

Moğolistan Hükümetinin 2018 yılı 62 nolu kararıyla aşırı hava kirliliği nedeniyle başkent Ulanbator merkezini kapsayan 6 Belediyenin sınırları içinde faaliyet gösteren özel lisans sahibi elektrik ve termik santraller hariç diğer haneler, firmalar için 15 Mayıs 2019 tarihinden itibaren ham kömür yakma yasağı başlattı. Moğolistan yönetimi, yasağı ihlal edenler için kanuni cezalar uygulayacak.

Bulgaristan kömür kullanımına devam edecek¹⁷

Bulgaristan Radyosu'nun (BNR) haberine göre, Enerji Bakanı Temenujka Petkova, Bulgaristan'ın AB'nin enerji sektöründe tam karbonsuzlaştırma kurallarına titizlikle uymakla birlikte en az önümüzdeki 60 yılda Meriç havzasındaki kömür kaynaklarını kullanmaya devam edeceğini açıkladı.

Hindistan İlk Kez Güneş Kömürden Fazla Yatırım Yaptı¹⁸

Hindistan'ın elektrik üretiminin %74'ü kömürle çalışan elektrik santralleri tarafından karşılanıyor ve ülkedeki kömür kullanımı artmaya devam ediyor, ancak yenilenebilir enerji yatırımları yayıldıkça kömür için sonun başlangıcını görüyor olabiliriz. Uluslararası Enerji Ajansı'na göre, Hindistan'ın yenilenebilir enerji harcamalarına yönelme hareketinin arkasında hem politika hem de güneş enerjisi maliyetlerinin azalması gibi nedenler bulunuyor. Son üç yılda Hindistan'ın yenilenebilir enerji kaynaklarına fosil yakıtlara oranla daha fazla yatırım yaptığını bildiren raporda, güneş enerjisine yapılan harcamaların 2018'de ilk kez kömür harcamalarını geçtiği görülüyor.

IEA: Yenilenebilir Enerjide Büyüme Durdu¹⁹

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) küresel yenilenebilir enerji kapasitesindeki büyümenin geçen yıl bir önceki yıla aynı seviyede gerçekleştiğini duyurdu. Geçen yıl rekor seviyeye ulaşan küresel emisyonların azaltılmasında yenilenebilir enerji yatırımları kritik rol oynadı ancak sektörde yeterli büyüme yakalanamadı. Güneş, rüzgar, hidroelektrik, biyoenerji ve diğer yenilenebilir kaynaklardaki kapasite artışı geçen yıl bir önceki yıla aynı seviyede gerçekleşti. Dünya genelinde 2018'de yenilenebilir enerjide 177 gigavat ilave kapasite devreye girdi. Böylece yenilenebilir enerji kapasitesindeki büyüme 2001'den sonra ilk kez geçen yıl hız kesti.

14 <https://www.enerjigunlugu.net/cinden-komure-ulasim-destegi-32646h.htm>

15 <https://www.enerjigunlugu.net/avustralyadan-700-milyon-dolarlik-komur-projesine-onay-32399h.htm>

16 <https://www.enerjigunlugu.net/mogolistan-baskentinde-komuru-yasakladi-32461h.htm>

17 <https://www.enerjigunlugu.net/bulgaristan-komur-kullanimina-devam-edecek-32488h.htm>

18 <https://www.iklimhaber.org/hindistan-ilk-kez-gunese-komurden-fazla-yatirim-yapti/>

19 <https://www.iklimhaber.org/iea-yenilenebilir-enerjide-buyume-durdu/>

POLİTİK DEMEÇLER

Dönmez: İhale edilen maden sahası sayısını 2 bine çıkarmayı hedefliyoruz²⁰

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Yeni Anadolu Madencilik Soma Işıklar Kömür Ocağı'nda düzenlenen iftar programında yaptığı konuşmada "Geçtiğimiz yıl bin 248 maden sahamızı ihale ettik, inşallah 2019'da bu sayıyı 2 bine çıkarmayı hedefliyoruz. Böylece istihdam rakamımızı da daha yukarıya çıkarmış olacağız" dedi. Dönmez, gerek yasal gerekse teknik düzenlemelerde yaptıkları değişikliklerle birlikte madencilik sektörü açısından iş kazası oranlarında azalmalar yaşandığını ve son 1 yılda ölümlü kaza oranlarında yüzde 55 azalma olduğunu kaydederek, amacın sıfır tolerans, sıfır kaza olduğunu ifade etti. Dönmez, geçen yıl kömür üretiminde 101,5 milyon ton ile rekor kırıldığını, ancak halen yaklaşık 30 milyon ton civarında kömürün ithal edildiğini ve bunun için yılda 4 milyar dolar civarında bedel ödendiğini hatırlattı. "Bu açığı kapatmamız lazım" diyen Dönmez, üretimi arttırmaya kararlı olduklarını ifade etti.

Madencilikte Rusya-Türkiye ortak projeleri bu yıl başlayacak²¹

Fin-Rus Yapay Zeka ve Endüstriyel Nesnelere İnternet Firması (IIoT) ZYFRA'nın CEO'su Igor Bogachev, inovasyonların Rusya-Türkiye ilişkilerinin gelişme noktası olması gerektiğini belirterek, Madencilik alanındaki ilk ortak projelerin bu yıl başlayacağından emin olduğunu kaydetti.

Bogachev, "Türkiye için mevcut amaç yapay zekanın kullanımıyla madenciliğin sondaj ve patlatma, insan-sız araçlara sahip akıllı maden, kırıcı ve zenginleştirici mineraller gibi tüm değer zincirini sayısallaştırmaktır. Madencilik alanındaki ilk ortak projelerin bu yıl başlayacağından eminim" dedi.

TMSF'den Yunus Emre Termik Santrali ihalesine davet²²

Başkan Gülal, Yunus Emre Termik Santrali'nin Türkiye'nin önemli termik santrallerinden birisi olduğunu belirterek, "Biz burayı milli ekonomiye kazandırmak adına satışını planlıyoruz. 1.1 milyar yüz milyon lira muhammen bedelle ihaleye çıkacağız. Bu süreçte tüm yatırımcıları bu ihaleye davet ediyoruz. Adularya Yunus Emre Termik Santrali sadece Eskişehir özelinde değil, ülkemiz için önemli bir tesis dolayısıyla bunu devraldığımız günden itibaren milli ekonomiye kazandırma hesapları içindeydik. İnşallah iyi bir netice ve satış rakamıyla bunu milli ekonomiye kazandırmak istiyoruz" dedi.

"Türkiye yenilenebilirde önemli bir başarıya imza attı"²³

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Abdullah Tancan, "Enerjide Dönüşüm ve Değişim" temasıyla düzenlenen 25. ICCI Uluslararası Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı'nda (ICCI 2019) yaptığı konuşmada, Türkiye'nin son 15 yılda kaydettiği hızlı ilerlemeye enerji sektöründeki dönüşümün büyük katkısı olduğunu söyledi. Enerji dönüşümü politikası kapsamında yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji üretimindeki payının yüzde 50'ye çıktığını ifade etti.

20 <https://www.enerjigunlugu.net/donmez-ihale-edilen-maden-sahasi-sayisini-2-bine-cikarmayi-hedefliyoruz-32572h.htm>

21 <https://www.enerjigunlugu.net/madencilikte-rusya-turkiye-ortak-projeleri-bu-yil-baslayacak-32576h.htm>

22 <https://www.enerjigunlugu.net/tmsfden-yunus-emre-termik-santrali-ihalesine-davet-32656h.htm>

23 <https://www.dunya.com/ekonomi/turkiye-yenilenebilirde-onemli-bir-basariya-imza-atti-haberi-446208>

Bakan'dan termik santral açıklaması: Süreci gözden geçireceğiz²⁴

Kilimli ilçesi Çatalağzı Beldesi'nde faaliyet gösteren Termik Santraller ve bölgeye Trakya bölgesinden başka fabrikadan atık getirildiği yönünde basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, iddiaların takipçisi olacaklarını ifade ederek, "Biz bakanlık olarak tüm Türkiye'de 7 gün 24 saat hava kalitesi konusunda gerekli ölçümlerimizi yapıyoruz. İzleme istasyonlarımızın sayısını her geçen gün artırıyoruz. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz hem ÇED toplantılarında gerekli katılımı sağlayarak ilgili görüş ve uyarıları alarak gerekli çalışmaları yapıyorlar. Uyarılarınız akabinde süreci gözden geçireceğiz. Her türlü detaylı görüş alınmaktadır ve önlemler alınacaktır" şeklinde konuştu.

Bakan Dönmez, kömürden akaryakıt üreten tesisi ziyaret etti²⁵

Dönmez, Manisa'nın Soma ilçesinde kömürden akaryakıt elde eden TÜBİTAK Trijen Pilot Tesisini ziyaret etti. Yetkililerden bilgi alarak incelemede bulunan Dönmez, gazetecilerin sorularını yanıtladı, tesisin Türkiye için bir ilk olduğunu ve tesisin enerjinin kendi kendine üretildiğini, emisyonun sıfır olduğunu aktardı.

²⁴ <http://www.pusulagazetesi.com.tr/bakandan-termik-santral-aciklamasisureci-gozden-gecirecegiz-122088-haberler.html>

²⁵ <http://petroturk.com/elektrik/bakan-donmez-komurden-akaryakit-ureten-tesisi-ziyaret-etti>

TERMİK KARŞITI MÜCADELELER

Hattat termik santralde ısrarcı: Amasra'da mücadele yeniden başlıyor²⁶

Hattat Holding, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'ne yeniden başvurdu. Küre Dağları Milli Parkı ve kalesiyle UNESCO Geçici Miras Listesi'ne giren Amasra'da kömürlü santral yapmakta ısrarcı olan şirketin yeniden başvurusuyla 10 Mayıs'ta ÇED toplantısı yapılması kararlaştırıldı. Bartın Platformu avukatlarından Berday Dal da "Şirket, 'Yenilen pehlivan güreşe doymaz' misali ÇED için yeniden başvurdu. Mücadeleye devam edeceğiz" dedi. Termik santrale karşı mücadelenin yıllardır sürdüğünü anımsatan Dal, "Bizi sürekli bastırmaya çalışıyorlar, sürekli üzerimizde baskı var" diye konuştu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yeniden "ÇED olumlu" raporu vermesi halinde dava sürecinin başlayacağını anlatan Dal, "Halkın katılımı toplantısına ve format belirleme toplantısına da gidip orada da sesimizi duyuracağız" dedi.

Foçalılar'dan 'cüruf alanı yangınları' tepkisi²⁷

Foça'nın Aliğağa ilçe sınırında, demir çelik fabrikalarıyla termik santralin kullandığı kül ve cüruf depolama alanında son dönemde çıkan yangınlar, Foçalıları isyan ettirdi. Foça Ilıpınar Köyü Gölyüzü Mevkii'ndeki orman ve su kaynakları bakımından zengin arazinin cüruf döküm alanı olarak kullanılmasına ve bu alanda çıkan yangınlara büyük tepki gösteren Foçalılar, Hükümet Konağı önünde yaptıkları basın açıklamasının ardından suç duyurusunda bulundu. Foça Belediyesi, Foça Belediyesi Meclis Üyeleri, Foça Kent Konseyi, Foça Çevre Platformu, Foça Forum, Yeni Foça Forum ve CHP Foça İlçe Teşkilatı Üyeleri ile Foça Halkının katıldığı duyuruda, Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz basın açıklamasını okudu. Yapılan açıklamada, "Çılgınlıklarımıza ne zaman kulak verilecek?" denildi.

Mutlaka karşı çıkılmalı²⁸

Ekoloji Birliği 3. Meclis Toplantısı gerçekleşti. Düzenlenen toplantıyla ilgili bilgilendirmede bulunan Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkları Koruma Derneği Başkanı Süheyla Doğan, bölgedeki siyanürlü altın madeni ve termik santrallerle ilgili bilgilendirmede bulunduğunu ifade ederek, madenlere ve termiklere karşı mücadeleyi örmek ve politikleştirmek üzere karar aldıklarını belirtti.

Termik santral sondajına 'petrol arıyoruz' yalanı²⁹

Alpu'ya yapılacak kömürlü termik santral için gerekli sondaj çalışmalarına bazı arazi sahiplerinin izin vermemesi üzerine sondaj çalışması yapan MTA yetkililerinin, sondaj çalışmasının termik santralle ilgisinin olmadığını, bölgedeki petrolü çıkartmak için sondaj yaptıklarını söyledikleri iddia ediliyor. Eskişehir CHP milletvekilleri Utku Çakırözer ve Jale Nur Süllü, direnen köylülerle bir araya geldi. Süllü projeden vazgeçilene kadar mücadeleye devam edeceklerini belirtti. Çakırözer ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 21 Mart'ta Eskişehir'de düzenlediği mitinginde Alpu Ovası'nın koruma 'Sit alanı' olduğunu duyurduğunu hatırlatarak şöyle dedi: "Sit alanı ilan edip, koruma altına aldığımız bu bölgede nasıl zehir santrali yapacaksınız. Artık Eskişehir'in sesine kulak verin, temiz havamızı, suyumuzu, verimli topraklarımızı yok etmeyin"

26 <https://kuzeyormanlari.org/2019/05/06/hattat-termik-santralde-ısrarci/>

27 <https://www.birgun.net/haber-detay/focalilardan-curuf-alani-yanginlari-tepkisi.html>

28 <http://www.canakkaleolay.com/-quot-Mutlaka-karsi-cikilmali-quot-46501>

29 <https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/termik-santral-sondajina-petrol-ariyoruz-yalani-4865112/>

Termik Belasından Kurtulmalıyız³⁰

Seçim döneminden önce AK Partili milletvekillerin ve adayların termik santral yapmayacağız açıklamalarını hatırlatan Adar; “Üzülerek görüyoruz ki seçimlerin üzerinden daha 2 ay geçmeden sondaj çalışmaları başladı. Bu sondaj çalışmaları santrallerin çevreye verdiği zararları çok net bir şekilde gösteriyor. Bu santralin kurulması sadece santralin kurulduğu bölgeyi değil Eskişehirin tamamını yoğun bir şekilde etkileyecektir. Biz mücadelemizi tüm siyasi partilerin katılımı ile devam ettirmek istiyoruz ve umarım etkili olur. Eskişehir bu beladan kurtulur.” dedi.

Sinop'ta bisikletli termik eylemi³¹

Sinop TEMA Vakfı ve Sinop Belediyesi'nin katkılarıyla, kömür termik santralleri protesto amacıyla bisiklet turu düzenlendi. Bisiklet turuna, Sinop Belediye Başkanı Barış Ayhan'ın da bulunduğu 6 - 60 yaş aralığında 100'den fazla vatandaş katıldı. Sinop TEMA Vakfı Basın Sözcüsü Kevser Yalçın Karadaş yaptığı konuşmada, termik santrallerin çevreye ve tarım alanlarına yapmış olduğu zararlarından bahsetti. Açıklamalarının devamında Göl; “Sinop'a yapılması planlanan 4 adet kömürlü termik santralden Gerze ve Ayancık'ta termik santralleri yapılmadan yöre halkının mücadelesi sonucunda bertaraf edildi. Bu etkinlikte bizlere destek veren Sinop Belediyesi'ne ve Sinoplulara sonsuz teşekkür ediyoruz” dedi. Bisiklet turunun sonunda katılımcılar arasında belediye başkanının liderliğinde kura ile seçilen iki kişiye TEMA Vakfı'ndan bisiklet hediye edildi.

Tehlikeli atık cüruf, yollara dökülmek istendi, Foçalılar durdurdu³²

Aliğa'da bulunan sanayi tesisleri, ormanları daha da katlederek cüruf alanını genişletmek istiyor, cüruf alanı yangınlara sebep oluyor. Geçen ay çıkan yangında Foçalılar suç duyurusunda bulunmuştu.

Yaşam savunucularının tehlikeli atık statüsünde bulunan cürufa karşı mücadelesi İzmir/Aliğa- Foça'da devam ediyor. Son olarak zehirli cüruf, yollara dökülmek istendi, foçalılar kamyonların bölgeye girişini engelleyerek cürufun dökülmesine izin vermedi. Foça Belediye Başkanı Fatih Gürbüz ve İzmir Milletvekili Sevdâ Erdan Kılıç da gerçekleşen eyleme katılarak yaşam savunucularına destek verdi.

30 <http://www.sakaryagazetesi.com.tr/termik-belasindan-kurtulmalimiz-n175602/>

31 <https://www.vitrinhaber.com/guncel/sinop-ta-bisikletli-termik-eylemi-h28882.html>

32 <https://350turkiye.org/tehlikeli-atik-curuf-yollara-dokulmek-istendi-focalilar-durdurdu/>

KARARLAR VE İZİN SÜREÇLERİ

Akbayır Termik Santraline bilirkişi olumsuz rapor verdi³³

Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesine bağlı Akbayır Mahallesi'nde, Diler Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından yapılması planlanan 400 MW gücündeki termik santral projesine bilirkişi raporu olumsuz oldu. Söz konusu bilirkişi raporu, Kahramanmaraş Bölge İdare Mahkemesine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca verilen 'ÇED Olumlu' raporunun iptali için başvurulması üzerine hazırlandı. Raporda söz konusu termik santral projesiyle ilgili olarak "Elbistan (Akbayır) 400 MW TES Entegre Projesine ait ÇED Raporu bir bütün olarak değerlendirildiğinde ÇED olumlu kararının üstün kamu yararı, yöre halkının bireysel menfaatleri, ekoloji ve sürdürülebilirlik açısından yerinde olmadığı kanaatine varılmıştır" denildi.

Yatağan Turgut Köyü halkı, termikçilere ÇED toplantısı yaptırmadı³⁴

Yatağan'da yıllardır faaliyetlerini sürdüren Yatağan Termik Elektrik Üretim A.Ş'nin bölgede açmak istediği yeni kömür ocaklarına yöre halkı tepki gösteriyor. Şirketin Turgut Köyü'nde yapmak istediği ÇED halkın katılımı toplantısı, protestolar sonucu iptal edildi.

Turgut Mahallesi Ali Rıza Aydın Düğün Salonu'nda yapılmak istenen ÇED toplantısı için gelen Çevre İl Müdürlüğü ve şirket yetkililerinin ÇED toplantısını başlatmak istemeleri üzerine söze giren Turgut Çevre Derneği Başkanı Kazım Erol, "Burada öncelikle halk konuşacak. Halkın sözünü dinlemeden hiçbir şey yapamazsınız" dedi. Kömür ocakları ve termik santrallerin yıllardır bölgede yarattığı çevre ve sağlık sorunlarını anlatan Erol, kömür ocaklarını bölgede hiçbir şekilde istemediklerini, termik santralin on binlerce erken ölüm, kanser ve bebeklere kadar inen sağlık sorunlarına neden olduğunu söyledi.

Amasralılar ÇED toplantısını iptal ettirdi: Termik santral is-te-mi-yo-ruz!³⁵

Halkın yoğun tepkisi nedeniyle yapılamayan toplantı sonunda tutulan tutanağa Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve Platform Eş Sözcüleri belediye başkanları Cemal Akın ve Recai Çakır da şerh koydu. Bakanlık yetkililerinin "toplantının yapılmasını istememişlerdir" notuna karşılık koyulan şerhte "Halkın yoğun tepkisi nedeniyle toplantı yerine girilememiş, toplantı yapılamamıştır" ifadesine yer verildi.

Kömür yüzünden siyah kar yağan Afşin'de yeni termik santrale bilirkişi karşı çıktı³⁶

Bilirkişi raporuna göre, Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesinde kurulması planlanan yeni termik santralin etkileri hesaplanırken bölgede halihazırda çalışan santrallerin yarattığı kirlilik yükü görmezden gelindi. Bilirkişi raporu Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin Çevre Mühendisliği, Jeoloji Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği bölümleri ile Ziraat Fakültesi'nde görev yapan bilim insanları tarafından hazırlandı. Diler Elbistan Termik Santrali projesi hakkında bilirkişi heyetinin yaptığı en önemli tespit, santralin doğaya ve topluma etkileri değerlendirilirken, bölgede halihazırda çalışan kömüre dayalı termik santral projelerinin hesaba katılmadığını yönündeydi. Raporda pek çok su kaynağının kuruyabileceği vurgulanarak, tarıma olumsuz etki yapmasının beklenebileceği belirtildi. Ayrıca su baskını riski ve kümülatif etki konusundaki hatalı yaklaşım vurgulandı.

33 <https://ilerihaber.org/icerik/akbayir-termik-santraline-bilirkişi-olumsuz-rapor-verdi-98062.html>

34 <http://www.egecep.org.tr/index.php/2019/05/30/yatagan-turgut-koyu-halki-termikcilere-ced-toplantisi-yaptirmadi/>

35 <https://yesilgazete.org/blog/2019/05/13/amasralilar-ced-toplantisini-iptal-ettirdi-termik-santral-is-te-mi-yo-ruz/>

36 <https://medyascope.tv/2019/05/21/komur-yuzunden-siyah-kar-yagan-afsinde-yeni-termik-santrale-bilirkişi-karsi-cikti/>

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

*Kanser ölümlerinde yine birinci: Trakya!*³⁷

TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) iyi ve kötü huylu tümörler nedeniyle 2018’de gerçekleşen ölüm oranıyla ilgili Trakya Bölgesi’nin birinci sırada olduğunu açıkladı. Kırıklareli’de kanser nedeniyle ölüm oranları 2017 yılında yüzde 23,31 iken bu oran 2018 yılında yüzde 24,6 olarak açıklandı. Yıllardır gündeme getirilen fakat herhangi bir çözüm bulunamayan Ergene havzasındaki kirlilik, topraktaki ağır metaller gibi birçok sorunu ele alan Ergene Platformu Yürütme Kurulu Üyesi Gürcan Kırım, her sene ölüm oranlarının arttığını söyleyerek bu konuya acil çözüm getirilmesi gerektiğini söyledi. Ayrıca Kırım, “Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan Antalya-Ergene-Dilovası araştırma raporunun açıklanması ve acilen gerekli tedbirlerin alınması gerekiyor” dedi.

*Nükleer santral temelinde çatlak*³⁸

Rosatom; yaz döneminde 80 metre eninde, 80 metre boyunda yaklaşık 3 metre yüksekliğinde reaktörün oturacağı temeli atmak üzere mesai verdi. Temel alanı belli büyüklükte parçalara bölündü ve beton dö-küldü. Ancak, bazı bölümlerde çatlaklar oluştu. İlk çatlak temmuz ayında tespit edildi. Beton konusunda uzmanlardan ve değişik üniversitelerde görev yapan akademisyenlerden danışman kadrosu bulunan TAEK, saha denetimlerinde çatlağı tespit etti ve müdahalede bulundu. Sorunlu beton kırıldı. Yeniden atıldı. İzleyen günlerde, bir kez daha denetimlerde bazı bölümlerde çatlak olduğu saptandı. TAEK, talimat verdi ve çatlak olan bölüm tümüyle kırıldı ve yeniden yapıldı.

HDP Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan Akkuyu Nükleer Güç Santralinde meydana gelen çatlakla ilgili soru önergesi verdi.³⁹

Akkuyu Nükleer AŞ tarafından bu konuyla ilgili 08.05.2019 tarihinde yapılan açıklamada, tüm yapıların, bilinen en yüksek güvenlik standartlarına uygun şekilde inşa edilmekte olduğu; bu kapsamda inşaat çalışmalarının TAEK tarafından denetlendiği belirtildi.⁴⁰ 14.05.2019 tarihinde yapılan bir diğer açıklamada ise Şirket birinci reaktörün temelinde çatlak olduğu iddialarını yalanladı.”Tamamlanan tüm işler itibarıyla, temelde hiçbir çatlak ve projede öngörülme-yen boşluk (tesisat, kablo, vs. için) bulunmuyor. Temelde çatlak olduğu ya da santral inşaat sürecinin sarktığı hakkındaki haberler gerçekte bağdaşmıyor” dendi.⁴¹

*Termik santralin kömür bandında yangın*⁴²

Muğla’nın Milas ilçesine bağlı Ören Mahallesi’ndeki Kemerköy Termik Santrali’nin kömür bandında yangın çıktı. Yangında yaklaşık 1 kilometrelik bant hasar gördü. Çıkış nedeni belirlenemeyen termik santraldeki kömür bandı yangınının ardından 112 Acil Çağrı Merkezi’ne yapılan ihbar sonrası yangın, ekiplerin 3 helikopter ile havadan, çok sayıda arazöz ile karadan yaptığı müdahale sonucu ormanlık alana sıçramadan söndürüldü.

37 <https://kuzeyormanlari.org/2019/05/06/kanser-olumlerinde-yine-birinci-trakya/>

38 <https://www.haberturk.com/son-dakika-nukleer-santral-temelinde-catlak-2452726-ekonomi>

39 <https://nupel.net/kurtulan-akkuyu-nukleer-guc-santralinin-iki-kez-onarildigi-neden-saklandi-21493h.html>

40 <https://tr.sputniknews.com/columnists/201905081038991637-akkuyudan-catlak-haberine-yanit-yapim-nukleer-guvenlik-standartlarina-uygun/>

41 <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201905141039042681-akkuyu-nukleer-as-santralin-temelinde-catlak-yok/>

42 <https://www.haberler.com/termik-santralin-komur-bandinda-yanigin-12086082-haberi/>

Eskişehir'e kömürlü termik santral gelmeden, kirliliği geldi...⁴³

Eskişehir'e yapılması planlanan kömürlü termik santral için yapılan kömür aramalarında sondajın hafriyatı dereye döküldüğü ifade edilerek, çevre kirliliğinin başladığı belirtildi.

Sadece Bir Yılda 52 Bin Kişi Hava Kirliliği Yüzünden Öldü⁴⁴

Temiz Hava Hakkı Platformu tarafından hava kirliliği ölçümleri ve ölüm istatistikleri verileri kullanılarak yapılan analize⁴⁵ göre, Türkiye'de 2017 yılında hava kirliliği trafik kazalarından yedi kat fazla ölüme neden oldu.

2016 ile 2018 yılları arasında 81 ilin yarısından fazlası kirli hava soludu. Sadece 2017'de 52 bin kişi kirli hava yüzünden öldü. Kirli hava kaynaklı en fazla ölüm İstanbul'da. Rapor hava kirliliği, Dünya Sağlık Örgütü'nün önerdiği kılavuz değerlere indirilseydi ölümlerin yaklaşık %13'ünün önlenebileceğine ve Türkiye'nin en az yarısının kirli hava soluduğuna dikkat çekiyor.

43 <http://www.anadolugazetesi.com/eskisehir-e-komurlu-termik-santral-gelmeden--kirliligi-geldi----108874.html>

44 <https://bianet.org/bianet/ekoloji/208291-sadece-bir-yilda-52-bin-kisi-hava-kirliligi-yuzunden-oldu>

45 <https://www.temizhavahakki.com/wp-content/uploads/2019/05/Hava-Kirliligi-ve-Sa%C4%9Fi-ve-Sa%C4%9Fi-C4%B1k-Etkileri-Kara-Rapor-2019.pdf>

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)